

2013-06-27

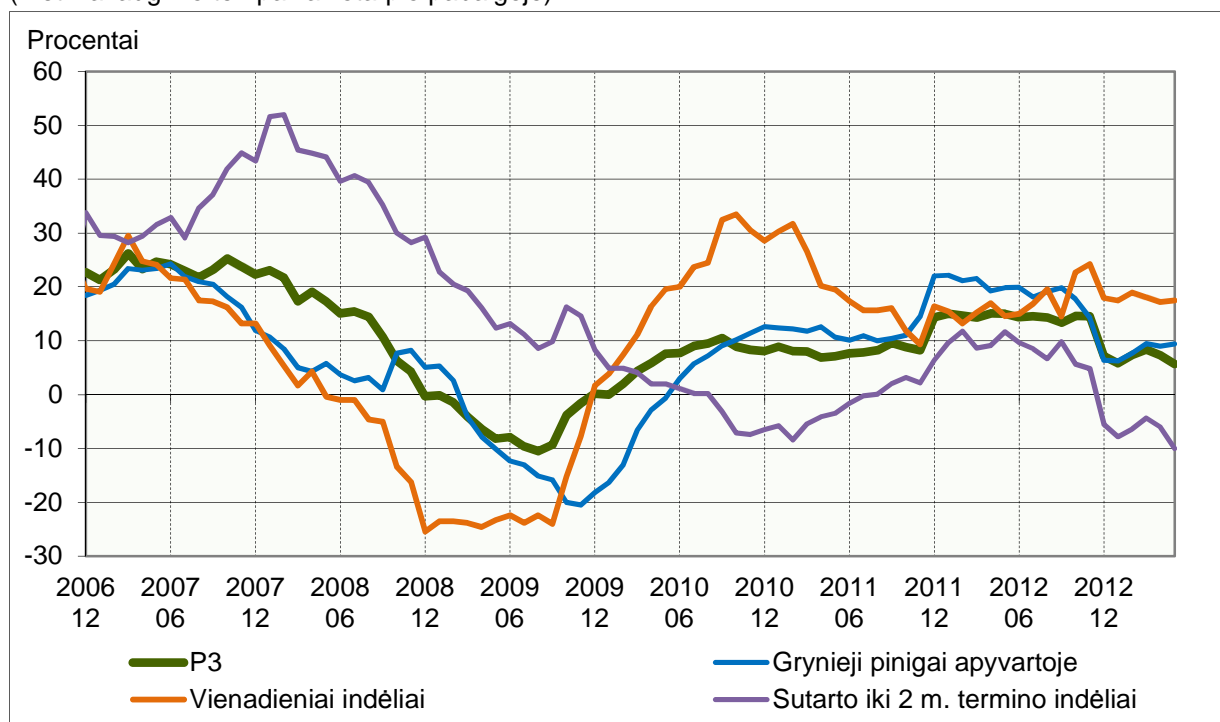
2013 M. GEGUŽĖS MĖN. PINIGŲ IR KITŲ PFI BALANSO APŽVALGA

Per 2013 m. gegužės mėn. pinigų finansinių institucijų (PFI) grynasis išorės turtas sumažėjo 300,9 mln. ir buvo lygus 7,1 mlrd. litų. Vidaus kredito likutis per mėnesį dėl sandorių sumažėjo 131,2 mln., o dėl kitų pokyčių – 744,9 mln. litų. Vidaus kredito likutis sumažėjo todėl, kad paskolų kitiems rezidentams likutis dėl sandorių sumažėjo 288,8 mln. litų, o dėl kitų pokyčių, kurių didžiąją dalį sudarė banko, kuriam atšaukta licencija, perklasifikavimas į nefinansinių korporacijų sektorių, – 721,2 mln. litų. Pinigai P3 per gegužės mėn. sumažėjo 420,5 mln. litų, o jų metinis augimo tempas mėnesio pabaigoje – nuo 7,3 iki 5,7 procento. Pinigų P3 sumažėjimui didžiausią įtaką turėjo sumažėję sutarto iki 2 m. termino indėliai (564,4 mln. Lt). Kitų PFI paskolų namų ūkiams dalis eurais nuosekliai mažėjo – nuo 73,2 procento (2011 m. gruodžio pabaigoje) iki 70,4 procento (2013 m. gegužės pabaigoje), atitinkamai didėjant paskolų litais daliai.

Pinigų kiekiai per metus padidėjo taip: P1 – 15,0, P2 – 5,8, o P3 – 5,7 procento. 2013 m. gegužės pabaigoje pinigai P1 sudarė 36,2 mlrd., P2 – 53,3 mlrd., o P3 – 53,8 mlrd. litų.

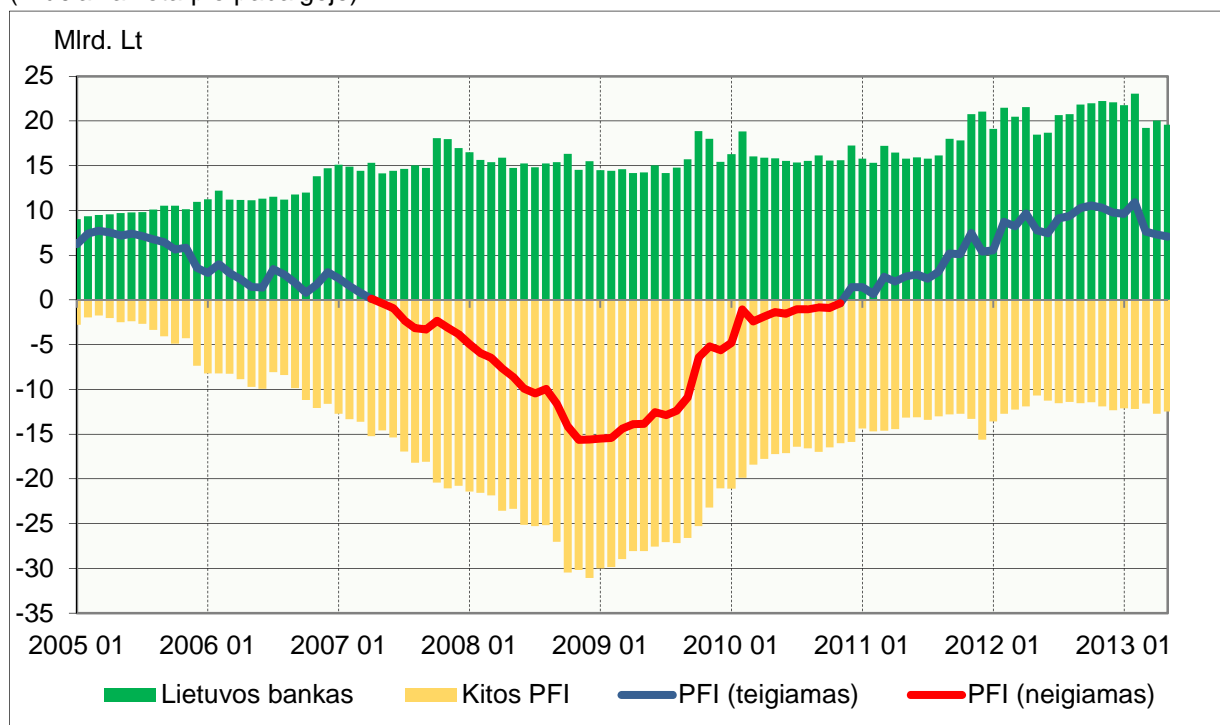
Gegužės mėn. pinigai P3 sumažėjo dėl to, kad sutarto iki 2 m. termino indėliai, skolos vertybiniai popieriai iki 2 m. ir atpirkimo sandoriai sumažėjo atitinkamai 564,4 mln., 135,9 mln. ir 33,6 mln. litų. Tačiau P3 didino vienadieniai indėliai ir gryniesi pinigai apyvartoje, padidėję atitinkamai 229,0 mln. ir 84,5 mln. litų. Išsamūs duomenys pateikiami apžvalgos pabaigoje esančioje 1 lentelėje.

1 pav. Pinigai P3 ir jų sudedamosios dalys
(metiniai augimo tempai laikotarpio pabaigoje)

PFI grynasis išorės turtas per mėnesį sumažėjo 300,9 mln. ir 2013 m. gegužės pabaigoje buvo lygus 7,1 mlrd. litų. Tačiau, kaip matyti iš 2 pav., nuo 2008 m. pabaigos PFI grynasis išorės turtas sparčiai didėjo. Per pastaruosius dvejus metus jis padidėjo 7,3 mlrd. litų: Lietuvos banko – 4,2 mlrd., o kitų PFI – 3,1 mlrd. litų. Lietuvos bankų sistemos (kitų PFI) grynasis išorės turtas per šį laikotarpį padidėjo dėl to, kad 4,1 mlrd. litų sumažėjo išorės įsipareigojimai.

2 pav. PFI grynasis išorės turtas
(likučiai laikotarpio pabaigoje)

Gegužės mėn. vidaus kredito likutis sumažėjo 876,1 mln. litų (131,2 mln. Lt dėl sandorių ir 744,9 mlrd. Lt dėl kitų pokyčių). Kredito valdžiai likutis dėl sandorių padidėjo 158,7 mln. litų, o kredito kitiems rezidentams likutis sumažėjo 1,0 mlrd. litų (dėl sandorių ir dėl kitų pokyčių atitinkamai 289,9 mln. ir 744,1 mln. Lt). Pastarasis daugiausia sumažėjo todėl, kad kitų PFI paskolų nefinansinėms korporacijoms likutis sumažėjo 922,1 mln. litų (dėl sandorių 284,9 mln. Lt ir dėl kitų pokyčių 637,2 mln. Lt).

Kitų PFI paskolos namų ūkiams padidėjo 61,3 mln. litų: vartojimo paskolos – 19,8 mln., paskolos būstui įsigyti – 16,8 mln. ir kitos paskolos – 24,7 mln. litų.

Kitų PFI paskolos rezidentams eurais dominavo skolinimo struktūroje pagal valiutas: gegužės pabaigoje jos sudarė 67,2, o paskolos litais – 30,4 procento. Tokie paskolų pagal valiutas skirtumai susidarė dėl kitų PFI paskolų nefinansinėms korporacijoms ir namų ūkiams struktūros. Gegužės pabaigoje kitų PFI paskolos nefinansinėms korporacijoms eurais sudarė 68,1, o litais – 28,0 procento. Kitų PFI paskolos namų ūkiams eurais sudarė 70,4, o paskolos litais – 28,6 procento. Kitų PFI paskolų rezidentams eurais dalis per mėnesį sumažėjo 0,1, o paskolų litais dalis padidėjo 0,2 procentinio punkto. Tai lėmė tokie patys paskolų nefinansinėms korporacijoms ir namų ūkiams struktūros pokyčiai. Nuo 2011 m. gruodžio mėn. paskolų namų ūkiams eurais dalis sumažėjo 2,8 procentinio punkto, paskolų litais dalis tiek pat padidėjo.

2013 m. gegužės mėn. ilgesnės trukmės PFI finansinių įsipareigojimų likutis padidėjo 283,5 mln. litų (36,4 mln. Lt dėl sandorių ir 247,0 mln. Lt dėl kitų pokyčių), padidėjus kapitalui bei atsargoms (46,8 mln. Lt dėl sandorių ir 323,6 mln. Lt dėl kitų pokyčių). Centrinės valdžios indėliai per mėnesį sumažėjo 101,3 mln. litų, Lietuvos banke laikomiems indėliams sumažėjus 64,7 mln., o kitose PFI laikomiems indėliams – 36,6 mln. litų.

Pastabos

1. Jei nenurodyta kitaip, apžvalgoje pokyčiai per mėnesį (litais) ir metiniai augimo tempai (procentais) pateikiami kaip sandoriai, t. y. iš skirtumo tarp likučių ataskaitinio ir ankstesnio laikotarpių pabaigoje pašalinus perkainojimų dėl kainos ir valiutos kurso, taip pat perklasifikavimų įtaką.
2. Kitus trumpalaikius indėlius, t. y. P2 minus P1, sudaro sutarto iki 2 m. termino indėliai ir įspėjamojo iki 3 mėn. laikotarpio indėliai.

3. Rinkos priemonės, t. y. P3 minus P2, sudaro atpirkimo sandoriai, pinigų rinkos fondų akcijos (vienetai) ir skolos vertybiniai popieriai iki 2 m.
4. Apžvalgoje vartojamos sąvokos pateikiamos Lietuvos banko interneto svetainėje (<http://www.lb.lt/metodologija>).

1 lentelė. Pinigai ir jų priešiniai
Mln. Lt

	Likučiai praėjusio laikotarpio pabaigoje	Sandoriai per laikotarpį	Kiti likučių pokyčiai per laikotarpį	Likučiai ataskaitinio laikotarpio pabaigoje	Metiniai augimo tempai, procentais	
	2013 04	2013 05	2013 05	2013 05	2013 04	2013 05
Pinigai P2	53 703,7	-251,0	-96,8	53 355,8	7,1	5,8
Pinigai P1	35 978,4	313,5	-43,7	36 248,2	14,7	15,0
Gryniesi pinigai apyvartoje	10 453,5	84,5	-0,2	10 537,8	9,0	9,4
Vienadieniai indėliai	25 524,9	229,0	-43,5	25 710,4	17,2	17,5
Kiti trumpalaikiai indėliai	17 725,3	-564,5	-53,1	17 107,7	-5,6	-9,6
Sutarto iki 2 m. termino indėliai	17 225,4	-564,4	-43,7	16 617,3	-6,0	-10,0
Įspėjamojo iki 3 mėn. laikotarpio indėliai	499,9	-0,1	-9,4	490,3	13,3	4,8
Rinkos priemonės	568,8	-169,5	-0,6	398,7	26,1	-5,0
Atpirkimo sandoriai	36,2	-33,6	0,0	2,6	x	x
Pinigų rinkos fondų akcijos (vienetai)
Skolos vertybiniai popieriai iki 2 m.	532,6	-135,9	-0,6	396,1	21,3	-2,9
Pinigai P3	54 272,5	-420,5	-97,4	53 754,5	7,3	5,7
Grynasis išorės turtas	7 297,5	-300,9	97,0	7 093,6	-21,3	-6,6
Kreditas valdžiai	8 431,1	158,7	-0,8	8 588,9	17,6	35,0
Paskolos	4 135,7	-41,2	-0,9	4 093,6	31,8	31,1
Vertybiniai popieriai, išskyrus akcijas	4 295,4	199,9	0,1	4 495,4	6,6	38,7
Kreditas kitiems rezidentams	56 989,0	-289,9	-744,1	55 955,0	2,1	1,2
Paskolos	55 415,8	-288,8	-721,2	54 405,8	1,4	0,5
Vertybiniai popieriai, išskyrus akcijas	126,8	0,0	0,0	126,9	-63,4	-63,4
Akcijos ir kita nuosavybė	1 446,3	-1,1	-22,9	1 422,4	51,7	49,6
Centrinės valdžios indėliai (atimama)	3 363,3	-101,3	-42,3	3 219,7	-57,2	-33,1
Ilgesnės trukmės finansiniai įsipareigojimai (atimama)	14 389,6	36,4	247,0	14 673,1	4,8	4,6
Kiti gryniesi straipsniai (atimama)	692,1	53,3	-755,2	-9,8	x	x

Pastaba: dėl apvalinimo dėmenų sumos gali nesutapti.

Sutartiniai ženklai

„0,0“ Rodiklio dydis yra mažesnis negu nurodyti matavimo vienetai.

„...“ Nėra duomenų, nors reikšiny (rodiklis) atitinkamu laikotarpiu buvo.

„x“ Tokia išraiška rodiklis neskaičiuojamas, nors reikšiny (rodiklis) atitinkamu laikotarpiu buvo.